

Sygn. akt I C 1121/19

Dnia 28 lutego 2020 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Małgorzata Czajka

Protokolant: Kinga Poręba

**po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2020 roku w Nowym Sączu
na rozprawie**

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko K. W. (1)

o zapłatę 113.245,50 zł

I zasądza od pozwanego K. W. (1) na rzecz strony powodowej Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 113.245,50 zł (sto trzynaście tysięcy dwieście czterdzieści pięć złotych pięćdziesiąt groszy) z umownymi odsetkami w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa od dnia 14 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty;

II zasądzone w punkcie I roszczenie rozkłada na 125 (sto dwadzieścia pięć) rat, z których pierwsze 114 (sto czternaście) rat wynosić będzie po 1000 zł (jeden tysiąc złotych) miesięcznie – z czego kwota 927 zł (dziewięćset dwadzieścia siedem złotych) zaliczona będzie na poczet kapitału, a kwota 73 zł (siedemdziesiąt trzy złote) na poczet skapitalizowanych odsetek, a następnie odsetek naliczonych jak w punkcie I, ostatnie 11 (jedenaście) rat stanowić będzie w równych kwotach miesięcznych należność z tytułu odsetek, naliczanych jak w punkcie I- płatnych do ostatniego dnia każdego kolejnego miesiąca, począwszy od marca 2020 roku z tym, że brak wpłaty dwóch kolejnych pełnych rat powoduje natychmiastową wykonalność całej należności, jak w punkcie I;

III zasądza od pozwanego K. W. (1) na rzecz strony powodowej Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 5.033 zł (pięć tysięcy trzydzieści trzy złote), tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IC 1121/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 lutego 2020 roku

W pozwie wniesionym przez Bank (...) S A w W., skierowanym przeciwko K. W. (2) w (...) strona powodowa domagała się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym pozwany zostałby zobowiązany do zapłaty na jej rzecz kwoty 113.245,50 zł. jako wierzytelności z umowy pożyczki ekspresowej wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w zapłacie od dnia 14 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty .

W uzasadnieniu wskazano, że przedmiot roszczenia stanowi wymagalna wierzytelność, przysługującą stronie powodowej od pozwanego na podstawie umowy pożyczki ekspresowej > W dniu 30.08.2017 roku bank wezwał Pozwanego do spłaty zadłużenia przeterminowanego pod rygorem wypowiedzenia umowy, z poinformowaniem o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację , jednak należność nie została zapłacona .

Nakazem zapłaty, wydanym w postępowaniu upominawczym dnia 03 sierpnia 2019 roku w trybie (...) nakazano pozwanemu zgodnie z żądaniem pozwu, aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacił stronie powodowej 113.245,50 z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 14 czerwca 2019 roku oraz 1416 zł, tytułem kosztów procesu { nakaz k.4} .

Pozwany od nakazu tego wniósł sprzeciw (k. 90-92 i 126-128), w którym podnosił, że wnosi o rozłożenie należność, zawartej w nakazie na raty. Zobowiązał się do uregulowania należności w 120 ratach, podnosząc, że obecnie pracuje za najniższą krajową. Na utrzymaniu ma nieletniego syna oraz żonę, która nie pracuje, przyznał, że sytuacja materialna nie pozwala na spłatę długu w całości, od tej spłaty się nie uchyla, jednak zapłata w ratach pozwoliłaby na uregulowanie długu bez egzekucji komorniczej. Podał także, że nie ma żadnych nieruchomości, ani cennych przedmiotów, a mieszka w wynajmowanym mieszkaniu. { sprzeciw k. 5}.

Strona powodowa w odpowiedzi na sprzeciw (k.11) wniosła jak w nakazie zapłaty oraz wskazała, że nie wyraża zgody na restrukturyzację zadłużenia, ponieważ zawarła z pozwanym porozumienie w dniu 07-02-2018. Pozwany nie wywiązał z warunków porozumienia. Ponadto pozwany, po wniesieniu pozwu i po wydaniu nakazu zapłaty, pismem z dnia 22.07.2019 zwrócił się o restrukturyzację zadłużenia. Strona powodowa pismem z dnia 13. 08. 2019 roku poinformowała pozwanego, iż nie wyraża zgody na restrukturyzację zadłużenia.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego z dokumentów, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20.02.2015 roku K. W. (2) zawarł z Bankiem (...) SA w W. umowę pożyczki ekspresowej nr (...), na podstawie której strona powodowa zobowiązała się do udzielenia pozwanemu kredytu w kwocie 150 000 zł. Spłata kredytu miała nastąpić do dnia 22.02.2022 roku (rj. Na 7 lat), w miesięcznych ratach kapitałowo- odsetkowych, które na dzień zawarcia umowy wynosiły 2.496 zł. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosiło 10.72 % w skali roku (pkt. II umowy). Na dzień sporządzenia całkowity koszt kredytu wynosił 209 642,68 zł. Zabezpieczeniem spłat kredytu było tylko prawo do dysponowania rachunkiem, na który wypłacono pożyczkę i przeznaczonym do jego obsługi. Z kwoty kredytu 91.241,70 zł przeznaczone miało być na spłatę kredytu, udzielonego już przez ten sam bank w kwietniu 2014 roku, 1.500 zł na prowizję, a 57.252,30 zł na cele komercyjne. Zastrzeżono, iż Bank może wypowiedzieć umowę kredytu w przypadku, gdy pożyczkobiorca zalega w całości z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo pisemnego wezwania do zapłaty nie spłaci zaległości terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania lub nie ustanowi w terminie 30 dni zabezpieczenia. Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni.

Pozwany początkowo spłacał należności w terminie, albo jedynie z małym opóźnieniem, powodującym naliczenie kilkuzłotówkowych odsetek za przeterminowane zadłużenie. W lipcu 2016 roku nastąpiło pierwsze większe opóźnienie, wyrównane wpłatą 11.867 zł, później – jeszcze trzykrotnie – do czerwca 2017 roku następowało wyrównania zaległości powiększonymi wpłatami. Od stycznia 2018 roku wpłaty nie następowały w terminie i były niższe od należnej raty. Ostatecznie do rozliczenia pozostawała kwota 105.639,52 zł w tytułu kapitału na dzień 28 września 2018 roku

Dowód : - umowa pożyczki ekspresowej - k.28 -33, wykaz wpłat k. 48, wyliczenia odsetek k. 49,50)

Pismem z dnia 30 sierpnia 2017 roku wezwano pozwanego do zapłaty przeterminowanego zadłużenia na kwotę 5.888,56 zł w terminie 14 dni ze wskazaniem, że dalsze uchylanie się od spłaty spowoduje wypowiedzenie umowy i konieczność zapłaty całej należności pod rygorem egzekucji.

Pismem z dnia 30 września 2017 roku wezwano do zapłaty kwoty 114.845,81 zł w terminie 30 dni od daty wezwania, wskazując, że wypowiedzenie może być cofnięte, jeśli zostaną spłacone zaległe należności tj. kapitał – 5.704,02 zł odsetki – 2.690,14 zł w okresie wypowiedzenia. Należności nie zostały uregulowane. Strona powodowa wystosowała ostateczne wezwanie przedsądowe z dnia 19.12.2017 roku.

Dowód: wezwania k. 33 i 34, zwrotka k. 35, wezwanie k. 36, zwrotka k. 27

Pozwany złożył 15 stycznia 2018 roku wniosek o restrukturyzację kredytu, wskazując, iż powodem braku spłat jest utrata pracy, we wniosku wskazał jako jedyne źródło dochodów umowę o pracę z wynagrodzeniem 2.400 zł, przy umowie na czas określony do marca 2018 roku, deklarując raty po 1.500 zł miesięcznie przez 12 m-cy, a następnie po od stycznia 2019 roku po 3.000 zł. Strony zawarły porozumienie, iż od lutego 2018 roku do grudnia 2018 roku raty będą wynosić 1.500 zł, a ostatnia rata, stanowiąca spłatę reszty zadłużenia nastąpi do 25 stycznia 2019 roku. Pozwany spłacał na poczet tego porozumienia po 1500 zł 6 rat, przy czym ostatnia wpłata nastąpiła 28 września 2018 roku. Pismem z dnia 20 lutego 2020 roku pozwany został wezwany do zapłaty kwoty 108.562, 15 zł – w tym kapitał wynosił 105.639.52 zł

Dowód: wniosek o restrukturyzację k. 38-40, porozumienie k. 41- 43, wykaz spłat k. 48, wezwanie do zapłaty k. 44, wyliczenie salda zadłużenia k. 50

Fakt udzielenia kredytu, zaprzestanie spłaty, wysokość należności, fakt ubiegania się o zawarcie porozumienia nie były między stronami sporne. Dłużnik także w sprzeciwie wskazał, że zna zadłużenie, nie kwestionował jego wysokości, a jedynie powoływał się na niemożność spłaty należności jednorazowo. Z kredytu spłacony został inny kredyt w tym samym banku.

Pozwany zawarł umowę i wiedział, że powinna ona zostać spłacona. Chciał w ten sposób pomóc bratu, który miał raty faktycznie spłacać, ale nie uczynił tego i zwlekał aż do wezwania sądowego. Pozwany pracuje w (...) w Z., od stycznia 2018 roku i ma umowę do końca obecnego roku. Jest praktycznie pracownikiem ekipy konserwatorskiej, ale pełni także dyżury na portierni, zarabia ok. 2750 zł brutto. Innego zadłużenia nie ma, zamieszkuje u teściowej. Żona utraciła pracę dwa miesiące temu - firma, gdzie pracowała (prywatna pralnia) nie wystawiła odpowiednich dokumentów, stąd trudności żony z uzyskaniem zasiłku dla bezrobotnych. Pozwany i żona jako rodzina zastępcza wychowują wnuka, na utrzymanie którego otrzymują 500 + oraz 660 zł dla rodzin zastępczych, jest on obecnie w Internecie. Wydają na prąd wodę, opał i jedzenie ok. 1500 zł, Pozwany zadeklarował, że może zapłacić na poczet kredytu po 1.000 zł miesięcznie, bowiem nie może realnie liczyć na to, że brat odda mu pożyczone 50.000 zł, a nie ma także pewności, czy żona uzyska pracę lub emeryturę. Ona sam może w razie potrzeby dorobić, ale niewielką kwotę z uwagi na pracę zmianową.

Dowód: zeznania pozwanego k.198 i 98 v nagranie od 00:07;01 ;

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów w postaci powołanych wyżej dokumentów. W ocenie Sądu dokumenty te w pełni zasługiwały na to, aby zostały ocenione jako wiarygodne, ponieważ były przekonujące, spójne, a także wzajemnie się uzupełniały. Ich prawdziwości nie zaprzeczał pozwany, nie formułował żadnych konkretnych zarzutów do tych dokumentów. Dokumenty te pozwoliły na pełniejszą weryfikację twierdzeń stron odnośnie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności i dlatego też Sąd w całości się na nich oparł dokonując ustaleń w zakresie stanu faktycznego.

Sąd ustalił również stan faktyczny w zakresie przyczyn niepłacenia kredytu oraz kontaktu pozwanego z wierzycielem, możliwości spłaty, zasobów majątkowych i koniecznych wydatków, osób na wspólnym utrzymaniu, ich możliwości utrzymania się i możliwości spłaty należności w tym w drodze egzekucji.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie strony powodowej należy uznać za zasadne.

Wierzytelność dochodzona pozwem wynika z umowy pożyczki ekspresowej, zawartej przez pozwanego w niniejszym postępowaniu. Wielkość zadłużenia nie była kwestionowana, wynika z wykazu dokonywanych spłat i była także weryfikowana przez strony w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego na wniosek pozwanego. Nie było także

sporne, że znaczna większość wypłaconej przez stronę powodową kwoty została przeznaczona na spłatę pożyczki w tym samym banku.

Przez umowę pożyczki czy kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczoną w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu (art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, Dz.U. z 2016 r., poz. 1988 t.j. ze zm.).

Dłużnik, któremu pożyczka została udzielona zobowiązany był do jej zwrotu w okresie 7 lat. W związku z tym, że nie zastosował się do postanowień umownych, umowa została zasadnie wypowiedziana przez stronę powodową po upływie terminów do spłaty dwóch rat oraz nie wpłaceniu zaległości w okresie 30 dniowego terminu. Z zeznań pozwanego wynika, że fakt zaprzestania spłaty i kłopoty finansowe wystąpiły w celu uzyskania możliwości spłaty długu ubiegał się o restrukturyzację długu, ale sytuacja ponownie się pogorszyła, gdyż żona utraciła pracę.

W ocenie Sądu zasadność dochodzonej przez bank należności została w sposób należyty wykazana przedłożoną umową, pismem ją wypowiedzającym, wezwaniami do zapłaty. Fakt istnienia zadłużenia, opisanego w wezwaniu i dalszymi pismami nie został skutecznie za kwestionowany, zatem wobec braku dowodu przeciwnego należy uznać iż co do zasady zadłużenie w wysokości, objętej sporem istniało.

Raz jeszcze natomiast trzeba podkreślić, że w świetle przedłożonych przez stronę powodową dowodów roszczenie co do dochodzonej kwoty należy uznać za wykazane. To samo dotyczy jego wymagalności, po jego wypowiedzeniu (§ 24 pkt.1 i 2).

Za zasadne ocenił Sąd także żądanie, w zakresie w jakim dotyczyło zaległych odsetek za opóźnienie.

Zgodnie z treścią art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Umowna wartość odsetek ograniczenie to respektuje. Odsetki są dochodzone od daty następczej po dniu, za który je naliczono.

Dlatego orzeczono, jak w pkt. I wyroku.

Zgodnie z treścią art. 354 § 1 i 2 kodeksu cywilnego - dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. § 2. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel.

W ocenie Sądu ta ogólna regulacja, związana z istnieniem zobowiązania winna być stosowana zwłaszcza w tych umowach, które ze swej istoty są umowami długoterminowymi, przy których zawarciu żadnej ze stron nie jest i nie może być wiadome, czy i w jaki sposób stan faktyczny, związany z wykonaniem zobowiązania może ulec zmianie. Współdziałanie to musi być realne i uwzględniać dobrą lub złą wiarę stron oraz rzeczywiste czynniki, mające wpływ na sposób zawarcia i wykonania zobowiązania.

W niniejszej sprawie zauważyć należy, że strona powodowa nie dochowała należytej staranności w ocenie możliwości pozwanego co do spłaty należności. 2/3 „pożyczonej” kwoty stanowi de facto spłata już istniejącego w tym samym banku zobowiązania, przy czym pożyczka ekspresowa zazwyczaj ma mniej korzystne warunki spłaty oraz prowadzi do poniesienia przez klienta banku dwukrotnie opłat bankowych, oraz prowizji, a także – przynajmniej częściowo odsetek w sytuacji już istniejącego zadłużenia w tym samym banku. Koszt pożyczki jest dość wysoki, zatem bez rzetelnego ocenienia możliwości płatniczych strony umowy może prowadzić do pogłębiania stanu zadłużenia, prowadzącej do niewypłacalności dłużnika.

W tym przypadku z materiału dowodowego wynika , że jedynym zabezpieczeniem pożyczki było prawo banku do dysponowania kontem bankowym , na które wpłynęła pożyczka , zatem zabezpieczało to tylko zapłatę na rzecz tego samego banku jego własnej wiarygodności z tytułu innego kredytu . Stan ten budzi już na tym etapie wątpliwości co do zasadności udzielenia spornej pożyczki a zwłaszcza na możliwość jej spłaty. Analogiczne zastrzeżenia należy odnieść także do badania sytuacji pozwanego na skutek wniosku o restrukturyzację zadłużenia , gdzie – oprócz oświadczenia o umowie (kończącej się za 2 miesiące od wniosku) i wysokości zarobków -2.400 zł brutto wyraźnie wskazano brak jakiegokolwiek wartościowego składnika – do którego w razie konieczności mogłaby być skierowana egzekucja banku .

Również i pozwany w ocenie Sądu nie wykazał należytej staranności w zakresie zawarcia umowy i wykonania zobowiązania . Pozwany obciążył swoje dochody wysokim kredytem na wiele lat traktując to jako przysługę dla brata , jednak nie zapewnił sobie żadnego zabezpieczenia z jego strony na wypadek niemożności spłaty, wykazał się beztroską w przekazywaniu środków na spłatę oraz nie pilnował terminów spłaty należności .

Pozwany jednak przez pierwszy okres spłacał należności z tytułu pożyczki (spłacił ok. 1/3 kapitału) oraz spłacał także początkowo układ ratalny , zawarty ze stroną powodową . Jego sytuacja nie uzasadniała w ocenie sądu możliwości uzyskania aż tak wysokiej pożyczki , mimo to jednak pozwany starał się dokonywać spłat . Pozwany i jego żona mający skromne dochody są rodziną zastępczą dla swojego wnuka (traktowanego jako syn). Istotnym jest zatem zachowania dla rodziny pozwanego możliwości bytowych , a pozwany nie dysponował w dacie zawarcia umowy i nie dysponuje nadal żadnym wartościowym składnikiem majątkowym, dlatego w ocenie Sądu uzasadnione jest w tej sprawie zastosowanie art. 320 kpc , zgodnie z którym – w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia świadczenia.

W ocenie Sądu uzasadnione jest stanowisko pozwanego , że w warunkach rodzinnych oraz przy osiągniętych dochodach może on płacić raty po 1.000 zł . Dlatego zasądzone w pkt. roszczenie Sąd rozłożył na 125 rat ustalając je w następujący sposób : .Kapitał do spłaty wynosi 105.639,52 zł . Ta kwota , podzielona na 114 rat = 926, 67 = 927 zł . Ilość 114 rat pozwoli zatem pozwanemu spłacić cały kapitał oraz – w każdej racie 73 zł z tytułu odsetek . Ilość 114 rat pozwala więc także na spłatę kwoty 8.322 zł z tytułu odsetek (114x 73 zł) , zatem zaspokoiłby żądanie zapłaty odsetek skapitalizowanych (7.605,98 zł) oraz będzie stanowiło częściową wpłatę na poczet odsetek , zasądzonych w pkt. 1 . Po spłacie kapitału możliwe będzie ostateczne obliczenie należności z tytułu odsetek i rozłożenie ich na 11 ostatnich rat , a pozwany będzie miał realną możliwość zapłaty przewidywalnych kwot. W ocenie Sądu strona powodowa w aktualnej majątkowej sytuacji pozwanego nie uzyska ani wcześniej , ani wyższych kwot spłaty, nawet w toku egzekucji .

Skoro pozwany od początku sporu deklaruje spłatę należności po 1.000 zł winien być przygotowany do bezzwłocznego uiszczania rat , bez oczekiwania na prawomocność wyroku , dlatego sąd wskazał terminy płatności do ostatniego dnia miesiąca , począwszy od marca 2020 roku . Sąd bowiem stoi na stanowisku , że rozłożenie należności na wiele znacznie niższych niż umowne rat powinno dawać stronie powodowej jak najszybciej bieżące , choć częściowe zaspokajanie należności .

Uzasadniony interes strony powodowej w połączeniu z powołaną wyżej regulacją art. 354 kc powinien także być zabezpieczony przed dalszą zwłoką dłużnika , dlatego ustalono zasadę analogiczną , jak w umowie stron – tj. iż brak wpłaty dwóch kolejnych rat powoduje natychmiastową wymagalność całości roszczenia, bowiem znacznemu złagodzeniu wymogów dla pozwanego w stosunku do treści umowy musi odpowiadać rygorystyczne przestrzeganie terminów spłat i brak dalszych opóźnień w wykonaniu wyroku .

Dlatego orzeczono , jak w pkt. II wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na zasadzie art. 98 kpc. oraz par.2 pkt 5 rozporządzenia Min Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych ze zmianami Dz. Z 2018 roku poz. 265) ; zobowiązując pozwanego do zapłaty na rzecz strony powodowej kwoty 1416 zł stanowiącej równowartość kosztów związanych z

uiszczoną opłatą od pozwu oraz 0.049,15 zł), kosztami opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł ,oraz kwotą 3.600z tytułu kosztów zastępstwa procesowego . (pkt. III wyroku);